

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, lipiec 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/81/2011

PREFERENCJE PARTYJNE W LIPCU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W tym miesiącu¹ po raz pierwszy zapytaliśmy Polaków nie o hipotetyczne zachowania wyborcze, czyli o to, jak głosowaliby, gdyby wybory parlamentarne odbywały się w najbliższą niedzielę, ale o ich plany wyborcze na najbliższe głosowanie. Interesowało nas, czy zamierzają wziąć udział w jesiennych wyborach do Sejmu i Senatu oraz jak – według obecnych przekonań – będą w nich głosowali.

Zmiana treści pytania nie wpłynęła na deklarowaną frekwencję wyborczą. Udział w jesiennym głosowaniu zadeklarowało w lipcu tyle samo Polaków, co miesiąc wcześniej zapowiadało uczestnictwo w wyborach, gdyby odbywały się one już teraz (56%). Wzrósł natomiast (o 9 punktów, do 26%) odsetek tych, którzy chcieliby wziąć udział w wyborach, ale nie są pewni, czy będą w nich uczestniczyć. Od ubiegłego miesiąca zmniejszyła się liczba osób z góry odrzucających uczestnictwo w wyborach – obecnie tylko niespełna jedna piąta ankietowanych twierdzi, że na pewno nie weźmie udziału w jesiennym głosowaniu (18%, spadek o 9 punktów).

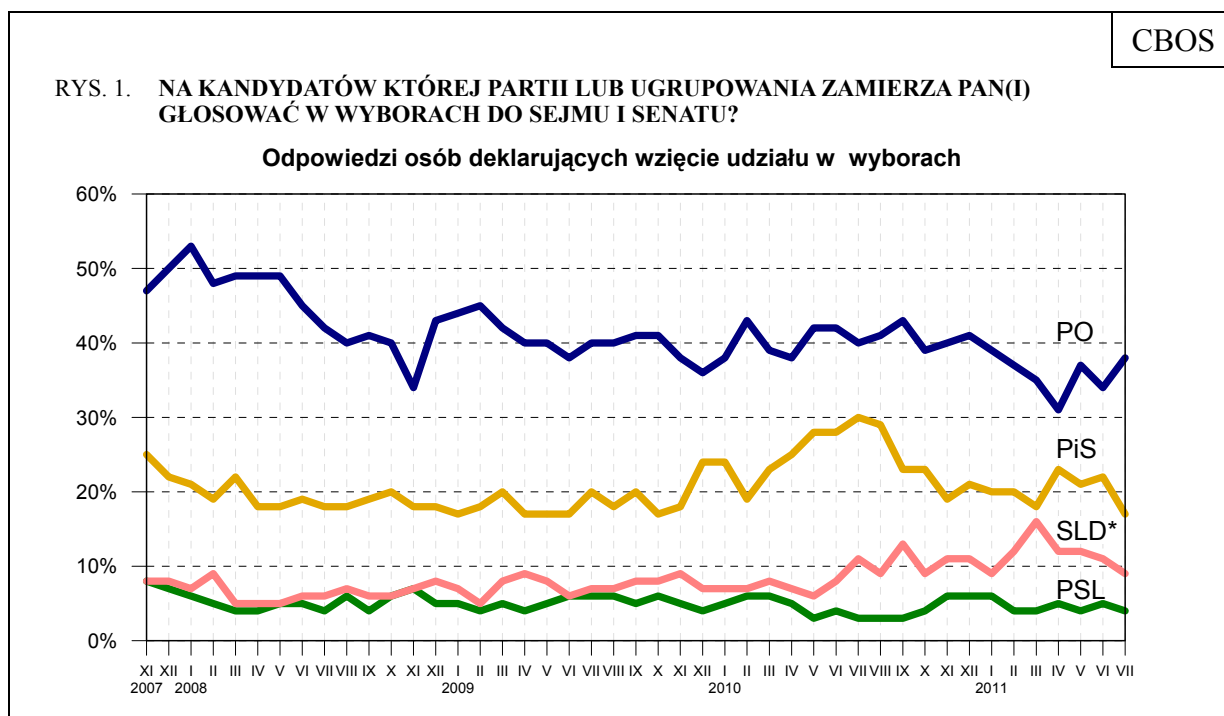
Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	X 2010	XI 2010	XII 2010	I 2011	II 2011	III 2011	IV 2011	V 2011	VI 2011	VII 2011
	w procentach									
Na pewno wezmę w nich udział	63	66	63	63	61	61	57	59	56	56
Nie wiem, czy wezmę w nich udział	14	14	13	12	13	14	16	15	17	26
Na pewno nie wezmę w nich udziału	22	20	24	25	26	25	27	26	27	18

Zmiana treści pytania wpłynęła także na deklaracje wyborcze. Wśród Polaków zamierzających uczestniczyć w wyborach wyraźnie wzrósł odsetek tych, którzy powstrzymują się z ostateczną decyzją, na kogo głosować. Obecnie więcej niż jedna czwarta

zdeklarowanych wyborców (27%, od czerwca wzrost o 8 punktów) jeszcze nie wie, jak będzie głosować 9 października.

W lipcu najbardziej korzystnie rysują się perspektywy wyborcze dla PO – chęć głosowania na tę partię zapowiedziało 38% zdeklarowanych uczestników wyborów, o 4 punkty więcej niż w czerwcu. Wyraźnie stracił natomiast najgroźniejszy konkurent rządzącego ugrupowania – PiS. W tym miesiącu zamiar poparcia tej partii w wyborach zadeklarowało 17% Polaków zamierzających w nich uczestniczyć. W porównaniu z czerwcem to 5-punktowy spadek i zarazem najslabszy wynik PiS od dwudziestu miesięcy (od października 2009). Co jedenasty zdeklarowany wyborca twierdzi, że w jesiennych wyborach będzie głosował na SLD (9%, spadek o 2 punkty). Chęć głosowania na PSL deklaruje 4% wyborców, minimalnie mniej niż przed miesiącem.

* XI 2007 – III 2008 deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD+SdPI+UP+PD)

Pozostałe partie mają już nieznaczne poparcie. Swoich zwolenników znalazły jeszcze: LPR, Ruch Poparcia Palikota, KPEiR oraz Partia Kobiet (po 1% głosów). Warto też zauważyć, że po perturbacjach personalnych poparcie dla PJN spadło w tym miesiącu o 3 punkty procentowe.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (254) przeprowadzono w dniach 30 czerwca – 6 lipca 2011 roku na liczącej 1080 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 2

Na kandydatów której partii lub ugrupowania zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu i Senatu?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w wyborach*									
	X 2010	XI 2010	XII 2010	I 2011	II 2011	III 2011	IV 2011	V 2011	VI 2011	VII 2011
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	39	40	41	39	37	35	31	37	34	38
Prawo i Sprawiedliwość	23	19	21	20	20	18	23	21	22	17
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	11	11	9	12	16	12	12	11	9
Polskie Stronnictwo Ludowe	4	6	6	6	4	4	5	4	5	4
Liga Polskich Rodzin	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1
Ruch Poparcia Palikota	2	0	0	1	0	1	1	1	1	1
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	1	0	0	0	0	2	1	1	0	1
Partia Kobiet	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Koalicja Prawicy Rzeczypospolitej i Unii Polityki Realnej / Prawica Rzeczypospolitej**	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Kongres Nowej Prawicy/UPR***	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0
Partia Demokratyczna – demokraci.pl	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Polska Jest Najważniejsza	-	-	1	3	4	3	2	1	3	0
Polska Partia Pracy	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Samoobrona RP	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
Socjaldemokracja Polska	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stronnictwo Demokratyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Unia Pracy	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
Inne	2	1	2	0	1	1	3	0	1	0
Trudno powiedzieć	14	19	14	17	18	16	18	18	19	27
N=	648	646	1140	610	605	573	679	689	640	591

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach
** Do czerwca 2011 wyniki dotyczyły tylko Prawicy Rzeczypospolitej
*** Do czerwca 2011 wyniki dotyczyły tylko Unii Polityki Realnej

★

★

★

Obecnie Polacy wydają się bardziej zainteresowani wyborami parlamentarnymi niż w 2007 roku – większa niż wówczas jest deklarowana frekwencja wyborcza, a także liczba osób wahających się, czy pójść głosować. W lipcu 2007 deklarowana frekwencja wyborcza wynosiła 50% (obecnie 56%), a 19% Polaków (obecnie 26%) zastanawiało się, czy wziąć udział w głosowaniu. Jednocześnie niższy jest odsetek osób negujących sens uczestniczenia w procedurach demokratycznych i odrzucających udział w wyborach – cztery lata temu 30% Polaków twierdziło, że na pewno nie pójdzie głosować, obecnie tego rodzaju deklaracje składa tylko 18%.

Po ubiegłomiesięcznym spadku notowań początek lipca okazał się korzystny dla rządzącej partii. Szeroko komentowana konwencja partyjna Platformy Obywatelskiej, uroczyste obchody 20. rocznicy polsko-niemieckiego traktatu regulującego wzajemne stosunki – z udziałem premiera Donalda Tuska i kanclerz Angeli Merkel – oraz zauważalna w mediach ofensywa rządu przed objęciem przez Polskę prezydencji w Radzie UE przyniosły poprawę notowań PO. Jednocześnie dość spektakularnie, jeśli chodzi o skalę, stracił główny konkurent Platformy – PiS. Notowaniom tego ugrupowania nie pomogła zapewne obrona przez europosłów PiS niezręcznej wypowiedzi szefa Radia Maryja na temat naszego kraju. Badanie przeprowadziliśmy przed wystąpieniem premiera Donalda Tuska w Parlamencie Europejskim, a także dyskusją o sytuacji w Polsce, jaką na forum PE wszczęli europosłowie PiS.

W porównaniu z czerwcem najwyraźniejszą zmianą, wynikającą z przeformułowania pytania o preferencje wyborcze, jest wzrost odsetka Polaków, którzy powstrzymują się z ostateczną decyzją, którą partię poprzeć w nadchodzących wyborach. Można zatem powiedzieć, że dla wyniku wyborczego kluczowe znaczenie będzie miał przebieg kampanii wyborczej i umiejętność przyciągnięcia do siebie wyborców niezdecydowanych. Dobry wynik PO i kiepski wynik konkurencji na trzy miesiące przed wyborami oznacza, że na starcie tej kampanii PO wyraźnie zdystansowało rywali. Warto jednak pamiętać, że w ostatecznym rozrachunku decydować będzie dopiero miejsce na mecie.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Jesienią tego roku odbędą się wybory do Sejmu i Senatu. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?			Liczba osób
		Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Na pewno nie wezmę w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		56	26	18	1078
Płeć	Mężczyźni	58	23	19	502
	Kobiety	53	29	18	576
Wiek	18-24 lata	51	32	18	141
	25-34	49	28	23	210
	35-44	55	27	18	163
	45-54	54	30	16	173
	55-64	66	18	15	211
	65 lat i więcej	58	23	19	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	31	18	409
	Miasto do 20 tys.	56	22	22	141
	20-100 tys.	59	27	14	211
	101-500 tys.	49	27	23	177
	501 tys. i więcej mieszk.	71	16	14	140
Wykształcenie	Podstawowe	48	26	26	267
	Zasadnicze zawodowe	49	29	22	259
	Średnie	58	29	14	364
	Wyższe	72	18	10	189
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	79	13	8	100
	Średni personel, technicy	57	38	5	34
	Pracownicy adm.-biurowi	57	27	16	69
	Pracownicy usług	45	26	29	65
	Robotnicy wykwalifikowani	40	38	22	124
	Robotnicy niewykwalifik.	34	33	34	64
	Rolnicy	66	21	13	59
Pracujący na własny rach.	55	29	16	46	
Bierni zawodowo	Renciści	63	18	19	78
	Emeryci	62	21	17	231
	Uczniowie i studenci	55	28	17	72
	Bezrobotni	51	26	23	65
	Gospodynie domowe i inni	44	39	16	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	63	28	9	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	35	22	107
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	25	21	240
	prywatnym gosp. rolnym	62	23	15	55
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	49	26	25	147
	501-750	45	34	21	155
	751-1000	48	33	19	200
	1001-1500	64	24	12	167
	Powyżej 1500 zł	74	18	8	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	44	31	26	176
	Średnie	55	28	18	487
	Dobre	62	23	16	414
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	59	26	16	55
	Raz w tygodniu	62	26	12	468
	1-2 razy w miesiącu	52	26	22	198
	Kilka razy w roku	49	31	20	225
	W ogóle nie uczestniczy	49	18	33	132
Poglądy polityczne	Lewica	64	18	19	169
	Centrum	52	33	16	368
	Prawica	73	16	11	282
	Trudno powiedzieć	37	34	29	258

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?							
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Kongres Nowej Prawicy (KNP)	Koalicja Prawicy Rzeczypospolitej i Unii Polityki Realnej (PR + UPR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Demokratyczna - demokraci.pl (PD)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Jest Najważniejsza (PJN)
		%	%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	0	0	1	0	1	38	0
Płeć	Mężczyźni	0	0		0	0		41	
	Kobiety	1	0	0	2		1	36	0
Wiek	18-24 lata		2		4	1		33	
	25-34				1		1	43	
	35-44				4		2	38	
	45-54	1		1				29	1
	55-64	2						42	
	65 lat i więcej	2	1				1	41	
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	1		2	0	1	27	
	Miasto do 20 tys.	1			1		1	36	
	20-100 tys.		1	1			1	42	
	101-500 tys.				3			50	1
	501 tys. i więcej mieszk.	2						49	
Wykształcenie	Podstawowe	3			2	1		25	
	Zasadnicze zawodowe	1			1		1	35	
	Średnie		1	0	1		1	46	1
	Wyższe				1		1	43	
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.				2			43	
	Średni personel, technicy							63	
	Pracownicy adm.-biurowi						3	34	3
	Pracownicy usług				4			36	
	Robotnicy wykwalifikowani							30	
	Robotnicy niewykwalifik.			4				29	
	Rolnicy	3			2		5	18	
	Pracujący na własny rach.							83	
Bierni zawodowo	Renciści	2						32	
	Emeryci	2	1				1	40	
	Uczniowie i studenci		3		5			42	
	Bezrobotni				6	3		24	
	Gospodynie domowe i inni							42	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej			1			1	28	
	spółce właścicieli prywatnych i państwa							50	2
	sekt. pryw. poza rolnict.					1		52	
	prywatnym gosp. rolnym	3						18	
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3	1		2	1		30	
	501-750			1				29	
	751-1000		1		1			41	
	1001-1500	2					2	42	
	Powyżej 1500 zł						1	48	1
Ocena własnych war. mater.	Złe	3				1	1	27	
	Średnie	1	1	0	2		0	34	
	Dobre	0			1		1	46	0
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			3	5			34	
	Raz w tygodniu	1			2		1	33	
	1-2 razy w miesiącu	3	2		1		1	40	
	Kilka razy w roku					1	1	47	1
	W ogóle nie uczestniczy							48	
Poglądy polityczne	Lewica				1		1	33	
	Centrum	0		0	2	1	1	44	1
	Prawica	1	1		0		0	43	
	Trudno powiedzieć	2			1			21	

Tabela 2 cd.

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?								Liczba osób
		Polska Partia Pracy (PPP)	Polskie Stronictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)	Ruch Poparcia Palikota	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Unia Pracy (UP)	Inna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		0	4	17	1	9	0	0	27	591
Płeć	Mężczyźni		6	16	1	9	1	0	24	292
	Kobiety	0	3	17		9		0	29	300
Wiek	18-24 lata		4	11	3	5	1	1	35	72
	25-34		2	11	1	14			28	101
	35-44	1	6	18		9	1		21	87
	45-54		7	18		9			34	92
	55-64		3	16	1	9		1	26	140
	65 lat i więcej		3	24		9			18	101
Miejsce zamieszkania	Wieś	0	7	22		7	1	0	30	210
	Miasto do 20 tys.		6	19		14	1	1	20	79
	20-100 tys.		3	12	2	7			32	121
	101-500 tys.			13		10			22	85
	501 tys. i więcej mieszk.		2	10	2	13			21	96
Wykształcenie	Podstawowe		5	22	2	3	1		36	126
	Zasadnicze zawodowe		3	22		9	1		28	125
	Średnie	0	4	12	0	12		1	21	209
	Wyższe		5	13	1	12			24	131
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		6	13	1	14			21	77
	Średni personel, technicy			7		7			23	19
	Pracownicy adm.-biurowi		2	10		10			39	38
	Pracownicy usług			36		10			15	29
	Robotnicy wykwalifikowani		5	16		8	2		38	50
	Robotnicy niewykwalifik.		3	24	6	4	4		27	22
	Rolnicy	3	17	28		7			18	39
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.			5		3			9	25
	Renciści		4	18		11			33	49
	Emeryci		3	19		9		1	24	141
	Uczniowie i studenci		3	9	3	8		2	26	40
	Bezrobotni		7	14	2	11			33	32
	Gospodynie domowe i inni			9		8			41	31
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		6	17		17			29	77
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		2	13		8			24	45
	sekt. pryw. poza rolnict.		3	14	2	6	2		22	129
	prywatnym gosp. rolnym		16	30		6			27	34
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	1	4	21		4	1		31	71
	501-750		7	19		6			37	68
	751-1000		3	17		13		1	23	96
	1001-1500		5	19	1	7		1	22	105
	Powyżej 1500 zł		3	10	1	13	1		22	109
Ocena własnych war. mater.	Złe		4	29		9	1		24	77
	Średnie	0	4	15	1	10	0	1	30	261
	Dobre		4	14	1	8			24	253
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		3	39					17	32
	Raz w tygodniu	0	5	21	0	7	0	1	29	283
	1-2 razy w miesiącu		4	13		9			27	100
	Kilka razy w roku		4	8		16	1		23	111
	W ogóle nie uczestniczy		3	5	5	15			26	65
Poglądy polityczne	Lewica		3	7		33			23	108
	Centrum	1	6	7	1	7	1		28	185
	Prawica		4	31		1		1	17	205
	Trudno powiedzieć		3	14	2	5	1		50	93